

Sverig 39. Det ærede Medlem fra Helsingør mente, at Sverig havde samme Skat, som vi ville faae, men det forholder sig ikke rigtigt. Vægger man derimod til den Skat, de have paa Udsalg, som skal være noget som 12 Ore, kan det være, at det ærede Medlem har Ret, thi vi have ogsaa nogen Skat paa Udsalg. Derefter kommer Belgien med 46 Ore, Frankrig med 56 — først nu ere vi altsaa komne til det Tal, som den høitærede Minister har foreslaaet — Norge med 56, Rusland med 77, Holland med 90, Nordamerika med 93, og England med 172. Jeg har forresten efterjet forskellige Meddelelser om Statten der. Der er lidt Forskel, der er enkelte Steder, hvor den er angivet til 180; men jeg har taget den laveste, der er 172. Jeg indrømmer, at den er høi nok endda. Jeg tror nu hovedsagelig, at den Skala, jeg har nævnt, er rigtig. Spørger man nu om, hvorledes det kan være, at Danstjerne — for at bruge et populært Udtryk — ere saa fordrufne, som de i Virkeligheden synes at være, kan man jo ikke negte, at det synes saa, at den lave Bestatning har Indflydelse derpaa; men der er sikkert andre og mere eller i hvert Fald ligesaa væsentlige Grunde, som medvirke dertil. Til disse Grunde — jeg skal ikke komme dybt ind derpaa — har man nævnt Nationalkarakteren; man tager ikke meget fejl, naar man siger, at Danstjerne — deres gode Sider uomtalte — ere i mange Henseender temmelig letsinde, og ikke tænke over Følgerne, og deraf kan let fremkomme den Styggeside, som der her er paa Tale. Men ved Siden af Betsindet tør man sige, at vi ogsaa ere tilbøjelige til at gaa til den modsatte Yderlighed — til Tungvind. De mange Selvmord tale i den Retning, at Danstjerne ere en temmelig tungvindig Nation, de gaa let over fra den ene Yderlighed — Betsind, til den anden — Tungvind. Men det er ogsaa bekendt nok for de Herrer, at begge disse Feil meget let føre til det sørgelige Resultat, vi staa ved, at vi høre til de mest fordrufne Nationer. Men der er imidlertid foruden disse — hvad jeg vil kalde indre Marsjager — ogsaa ydre Marsjager, og blandt dem er der den lave Bestatning, som jeg nævnte før, men det er langtfra den eneste. Jeg skal blandt de ydre ogsaa nævne de sociale Forhold. Det er bekendt nok fra Holbergs Komedier, at det hedder i Seppe paa Hjerget: „De sige nok, at Seppe drikker, men de sige ikke, hvorfor Seppe drikker.“ Det er vel sandt — og jeg skal om et Dieblis komme tilbage dertil — at Fattigdom tit er en Folge af Drukkenstab. Men man kan ogsaa vende Sætningen om og

sige: Hvor der er et usfelt Hjem, hvor der næsten intet Hjem er, eller hvor Hjemmet er af den Bestaffenhed, at Ingen kan være der, der kommer let Fristelsen til at drikke. Dette tror jeg, er en Erfaring, vi ikke kunne se bort fra, altsaa vil man i Virkeligheden modarbejde Drukkenstab; saa er det til Gavn og sidst et Spørgsmaal, om det ikke bedst vil ske ved at gribe dybt ind i de sociale Forhold og se at faae dem forbedrede; og se at faae det saaledes, at Digterens Ord, som der tit er henvist til, kan blive til Sandhed og Virkelighed, at her i Danmark have Gaa for meget og Færre for lidt. Det vil nok virke ikke ubetydelig imod Drukkenstaben. Det er klart nok, at Drukkenstab virker til Fattigdom; men paa den anden Side kan Drukkenstaben ogsaa være Virkning af Marsjagen, nemlig af, at de sociale Forhold ere, som de ere. Men foruden vil jeg nævne, hvad der med Rette bør nævnes i denne Sammenhæng, den uuaadelige Masse Udsjækningssteder. Her i Landet har man ca. 10,000 Udsalgsteder, hvor man sælger enten i det Større eller i det Mindre. Man har 5,000 Steder, hvor der sælges i større Maal, i Bot og Bægl, altsaa forholdsvis større Maal, og 5,000 Beværtningssteder; der bliver altsaa et Udsalgsted for hver 200 Mennesker. Det skal selvfølgelig nok gjøre sin store Virkning. Der er altsaa 10,000 Mennesker, der have Interesse i, at der drikkes meget; af disse 10,000 Mennesker — jeg skal gjerne indrømme, at der kan være mange hæderlige Folk iblandt dem, og mange som modstaa Fristelsen til at forlede deres Medmennesker til at drikke meget — kunne flere ikke modstaa Fristelsen. Jeg tror derfor, at vil man modarbejde det store Spiritusforbrug, hvad jeg efter Gvne skal være behjælpelig med — ja, man maatte jo næsten ikke være Menneske, naar man ikke erkjendte, at Drukkenstab var en stor Kræftskade for vort Folk — saa er der en Side hvor man skal gribe ind, og det er ligeoverfor de mange Beværtninger. Det er bekendt, at paa Landet komme Beværtningerne ad Bevillingsveien; men det er dog forkasteligt, at man saaledes ad Bevillingsveien giver en Mand en Kapital, idet han bliver en velstaaende Mand, uden at han har arbejdet derved, og dertil kommer, at man tillige for saadan en Mand staber en ny Fristelse overfor hans Medmennesker. I Byerne og i Kjøbenhavn er det ordnet anderledes. Der har det indtil den nyeste Tid desværre været saaledes, at Værternes Antal næsten har været ubegrændset; derved er der fremkommet en Del Værter, som aldrig burde have været Vær-